

**MEGJEJENÉSI KIADÓ
NYITÁLT ÉS NYITÓDA**
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
utca, (Brassai-utca) 10
Kézirat: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
N. N. Sz. — — 538
A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre	— — 750
Félévre	— — 380
Negyedévre	— — 200
Egy hónapra	— — 70
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3.50

Csehszlovákiában

Egy hónapra	— 25 ck
Egy szám	— 1.50 ck

1924 május 10 Szombat

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 105. szám

5684. Ijar 6

A megsértett orvosi méltóság

Egy jónévű bécsi orvosprofesszor, dr. Julius Hoehenegg néhány hónappal ezelőtt valahogyan belegépzolt az orvosi méltóságba és a megsértett orvosi méltóság hosszu méltatlankodás után tegnap itelt: bűnösnek mondta ki a professzort, mert vádjait nem a kamarával közölte először, hanem a nyilvánossággal. Hoehenegg professzor egy napilap hasábjain azt találta írni, hogy Bécs orvosi körében dzsungel-erkölcsök uralkodnak és a sebészek műtökése minduntalan felvillan, mint valami indiánus tomahawk, akár indokolt a használata, akár nem. A sebészek és a gyakorlóorvosok Hoehenegg szerint haszonleső összeesküvéseket szöttek az egészséges vakbélék és garatmandulák ellen, hogy szaporíthassák jövedelmüket.

Ez volt a nyílt vád, ami azonban nem csupán — és ebben rejlik az orvosi kamara tévedése — Hoehenegg professzor és az orvosi méltóság magánügye, hanem a közönség valamennyi rétegének legközvetlenebb személyes ügye is. Mert ha igaz az, hogy Hoehenegg professzor megsértette az orvosi méltóságot, az is igaz viszont, hogy az orvosi méltóság a közönségnek is számadással tartozik. Nem nagyon megnyugtató beteg embereknek azsal a gyanuval járni be az orvosi rendelőbe, hogy minden sarokból az indokolatlan műtökés leskelődik a vakbélükre. Mert — és ez a legfontosabb az egész ügyben — bármennyire is átlátszóak és hihetetlenek Hoehenegg professzor vádjai, mégis nagyon alkalmasak arra, hogy a nagy tömegek hitét megingassa a bécsi orvosok egy részének jóhiszeműségében.

Éppen ezért első kötelessége lett volna az orvosi kamarának, még mielőtt Hoehenegg professzort elítélte volna, komoly és erélyes vizsgálattal meggyőzni a közönséget arról, hogy a bécsi orvosi testület tagja között egyetlen olyan orvos sincsen, akitől rettegni kellene a betegeknek. Ha pedig a vizsgálat során egy is akadt volna, akire Hoehenegg professzor vádjai ráillettek, azt a megsértett orvosi méltóság nevében ki kellett volna közölni az orvosok testületéből. Ráértek volna Hoehenegg professzort akkor elítélni, ha senki sem találtatott volna bűnben. Mert így, hiába, egy kicsit sántít az ítélet és az a színezete, mintha a bécsi orvosi testület nem volna hajlandó eltérni a kritikától. Így az ítélet félretalált, mert Hoehenegg professzornak sem árt a két esztendei szavazati jog telfüggesztése, még annyit sem, mint amennyit a betegek egynémelyikének ártott az — ha igaz —, hogy ártatlanul metélték ki a vakbélét, de az orvosi méltóságnak sem használ, mert a gyanu, ameddig gyökerestül ki nem irtják összes szárait, ha csak lappangva is, de tovább él. És a gyanu minden betegségek között a legrosszabb.

Görögország nem avatkozik be az albán forradalomba

Athén, május 9. Görögországban az a hír terjedt el, hogy a görög kormány intervencióra készül Délalbániában, ahol lázadás tört ki a tiranai kormány ellen. A görög kormány kijelenti, hogy nincs szándékában ilyen intervenció, csupán a görög határok védelmére teszik meg a szükséges intézkedéseket.

Véres harcok Marokkóban

Madrid, május 9. A spanyolok újból megkezdtek a marokkói offerzívát. A támadást repülőgéppel vezették be. Mindenütt véres harcok folynak.

Romanonez, a liberálisok vezére levelet intézett de Riverához, akitől engedélyt kér, hogy újból megkezdhesse politikai tevékenységét. Hangsúlyozta azonban, nem garantálja, hogy nem fogja megtámadni a direktóriumot. De Rivera megtiltotta a lapoknak a levél közzétételét.

Bizalmatlansági indítvány Macdonald ellen

Nagy elégtelenség a védővámok eltörlése miatt. A munkáskormány lemond, ha leszavazzák. Megszakadnak az orosz-angol tárgyalások

(London, május 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A konzervatívok körében egyre nagyobb az elégtelenség a védővámok megszüntetése miatt, amelyet a munkáskormány hajtott végre. Csütörtökön a párt bizalmatlansági indítvány jellel szavazást kért az automobilk, zongorák, optikai műszerek vámjának visszaállítására kérdésében.

London, május 9. Clynes helyettes miniszterelnök kijelentette az alsóházban, hogy a konzervatív párt által benyújtott védővámjavaslatot a munkáskormány hajlandó bizalmatlansági indítványnak tekinteni és a szavazás eredményéből le fogja vonni a parlamentáris következményeket. Nem tartják lehetetlennek, hogy a kormányt leszavazzák.

London, május 9. Az elnapolt angol-orosz tárgyalások nagyon kritikus stádiumban vannak és nagyon valószínű, hogy végleg megszakadnak. Ennek okául azt emlegetik, hogy Moszkvában ismét

a szovjet radikális szárnya kerítette kezébe a hatalmat,

aminek az eredménye nemcsak az oroszországi terrorisztikus intézkedésekben mutatkozik, hanem abban a harcias hangban is megnyilvánul, amellyel pár nappal ezelőtt az oroszok új javaslatot keztek hangoztatni a nemzetközi tárgyalásokon.

Ezzel kapcsolatban a „Daily Telegraph” azt írja, az angol kormány legközelebb felszólítja adósai, hogy

háborus adósságaikért fizessék ki a kamatokat.

Snowden kincstári kancellár legutóbbi kijelentései, amikor a költségvetésről beszélt, palástolatlan figyelmeztetések voltak ebben a tekintetben és politikai körökben azt hiszik, hogy azok, akiknek ezek a nyilatkozatok szóltak, meg fogják szivlelni a barátságos tanácsot, ha nem akarnak gazdasági konfliktusba keveredni Angliával.

Tuljegyezték a magyar nemzeti bank részvényeit

Apponyi bécsi előadása

(Budapest, május 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap járt le a magyar nemzeti bank részvényjegyzésének határideje, az eredményt azonban számszerint még nem lehet tudni. Külföldön is jelentékeny jegyzések történtek. Az idegen államok közül Amerika, Olaszország, Svédország jegyeztek nagyobb tételeket, egy bécsi bankház ötezer, egy amszterdami pénzintézet ezer részvényt jegyzett. Beavatott helyen azt hiszik, hogy a részvényeket ötven százalékkal tuljegyezték.

A nemzeti bank nem fog új pénzjegyeket kibocsátani, hanem a most forgalomban lévő bankjegyeket veszi át, ahogyan Ausztriában történt,

csak új érepenzt fognak veretni rövidesen.

A bécsi magyar egyesület meghívására Apponyi Albert gróf tegnap délután előadást tartott Magyarország külpolitikai helyzetéről. Kifejtette, hogy míg Magyarország a leszerelést teljesen végrehajtotta, a győző államok tovább fegyverkeznek, a népszövetség pedig egyenesen szabotálja ezt a kérést. Apponyi a német választások eredményével is foglalkozott. Véleménye szerint a kommunisták megerősödése nem a lakosság kommunista meggyőződésére, hanem inkább a békeszerződés által teremtett helyzet miatti elkeseredésre vezethető vissza.

Amerikát nem nyugtalanítja a német választások eredménye

Németország még július előtt megkapja a dollárkölcset. Az orosz-német konfliktus gazdasági következményei

(Berlin, május 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Newyorki jelentés szerint az amerikai bankárok körében az a vélemény, hogy Németország azonnal megkapja a dollárkölcset, mihelyt Morgan visszatér Európából, valószínűleg tehát még július előtt. Remélik, hogy amennyiben sikerül Németországban megteremtteni a koalíciót, Európában megjavulnak a viszonyok. Hoover szelnátor azt hiszi, a német választások eredménye ellenére elég garancia van arra, hogy

Németország vállalni fogja a szakértői javaslatok megvalósítását.

Berlin, május 9. Az orosz-német konfliktus következtében a berlini bankoknál elhelyezett orosz pénzeket más országokba utaltatták át, viszont a szovjet által tett üzleti megrendeléseket a németek stornirozták. Jól informált körökben az a vélemény, hogy a konfliktust sikerülni fog döntőbíró előtt elintézni.

A római „Agencia Mediterrana” jelentése szerint Rykov, a központi népbiztosok tanácsának elnöke, akit a mérsékeltek minden tényleges hatalmától megfosztottak, Róma közelében tartózkodik. Rykov legutóbb Berlinben volt és valószínűleg a konfliktus miatt hagyta el ő is Németországot. Hosszas külföldi tartózkodását azzal indokolják, hogy a szovjetállamfő európai körutat tesz.

A házkutatás és letartóztatások miatt nem csak a berlini orosz kereskedelmi különítményt hanem annak

hamburgi és leipzigfi fiókjait is bezárták,

a Königsbergben tervezett fiókot pedig nem állítják fel. A német cégekkel folytatott orosz tárgyalásokat megszakították és a leipzig-i árverésen, valamint a kölni mintavásáron való részvételt is megtagadták az oroszok, habár a német kormány most már hajlandó teljesíteni Krestinsky orosz nagykövetnek azt a kívánságát, hogy a letartóztatott tisztviselőket szabadonbocsássák. Az orosz kereskedelmi képviselő letartóztatott hivatalnokai közül azonban ötven már a vizsgálóbíró elé kerültek, mert ellenük bírói eltogató parancsot adtak ki. A kormánynak tehát nincs beavatkozási joga és csak a soros bíró helyezheti őket szabadlábra.

Sztrájkba léptek a magyar szénbányászok

Budapest, május 9. Munkabéridifferenciák miatt a tatabi, borsodi, pécsi és tokodi szénbányákban kitört a sztrájk. A munkások százötven százalékos javítást követelnek, míg a bányagazgatóságok csak száznegyvenet ígérnek. A békéltető tárgyalások megindultak.

nt
ilözhetetlen
i könyv:
net—
ura
ZKÁR
csoportvétel
ny. Megren-
írodájában
band 48. sz.
Kötél
Endetait
hazaérkeztünk.
mutatni.
5% = OS
árak aug. 15-ig
átalakítástsept.
nyösen vállalunk
sök
-25
Kicsinyben!
adó
lök forduljanak
O. címhez.

Második válaszom az „Elytelenség Párt“-jának

Az „Elytelenség Párt“-jának cikkirója ma félreértett szavainak helyreigazítása címén kér szót a „Keleti Ujság“ hasábjain. Tudatosan választjuk szét a cikkirót lapjától, mert úgy véljük, a vitának ebben a stádiumában illenék már nyílt sisakkal kiállani a porondra, nehogy a tájékozatlan közvélemény egy igen tiszteletreméltó magyar demokratikus csoporttal azonosítsa, amelynek ehhez a vitához semmi köze. A cikkiró arról panaszkodik, hogy a Keleti Ujság és munkatársai között ellentéteket próbáltak támasztani. Nos, mi határozottan tagadjuk, hogy bármelyik vitaközvetítő fél részéről ilyen szándék fenforgott volna. Azt ellenben nagyon is valószínűnek tartjuk és a panasz a legjobb bizonyosság rá, hogy egy sajtóorgánumnak ilyen nyilvánvalóan üzleti számításra épített politikai kísérlete csakugyan ellentéteket támaszthat az elvekért harcoló becsületes publicisták és az elvek körül tojástáncot járó üzletes lapérdekelték között. A „Keleti Ujság“ hírhedt cikke kétségtelenül üzleti célokat szolgált. Nem először tesz kísérletet ez a lap arra, hogy ilyen eszközökkel politikai táborát állítson maga mögé, mert nem gyökerezik sem magyar, sem román, sem zsidó talajban és létjogát úgy próbálja kiverekedni, hogy *mindhárom* talajba igyekszik lebecsülni semlegesnek látszó hajszálgyökereit. Ismert jelenség ez a zsidó asszimiláció levitézlett életében, amint hogy a cikkiró is egy szomorú zsidó típust képvisel, amelyet Herzl Tivadar oly találóan nevezett el „Mauschel“-nek. Mauschel az a törtető, fontoskodó típus, amely mindentúton azonnal otthon van, minden népek legszentebb dolgába beleártja magát, minden pártban otthonos (mert egyikhez sem tartozik igazán), minden eszmét profanizál és aprópénzre vált (mert egyikért sem lelkesedik igazán), egyszóval az a kellemetlen és ártalmas zsidó típus, amely végeredményben az antiszemitizmus előidézője. Ez a talajnélküliség adta a mentőötletet az „Elytelenség Párt“-jának megalakítására és ezt igyekszik a cikkiró újabb írásában kétségbeesett erőfeszítéssel megvédelmezni.

A cikkiró saját vallomása szerint Talmudot tanult valaha és most valóban talmudikus agyafurtsággal igyekszik cikkét egyszerű és nyílt értelméből kiforgatni. Az erdélyi zsidóság politikai tagozódásáról szösz szerint azt írta, hogy van a magyar anyanyelvű zsidóságnak egy csoportja, az úgynevezett szabadságjogok alapján álló zsidók, amely „minden ember egyéni jogának tartja, hogy melyik kisebbségi, több-

ségi, vagy osztálypártba akar belépni.“ (Az első alkalommal tévesen így idéztük ezt: „melyik kisebbségi, vagy többségi osztálypártba.“ Az eredeti megfogalmazás még élesebben mutatja a célszót.) Ezt a kitételezt, bármilyen körmönfönt pillulisztikával igyekezzenek is meghamisítani lényegét, nem lehet másként értelmezni, mint hogy a cikkiró *belpolitikai tekintetben elítélendőnek tart minden önálló zsidó kisebbségi csoportosulást*, mert mindenkinek egyéni joga abba a pártba belépni, amelybe akar. Annak ellenére, hogy a cikkiró eredetileg *kifejezetten erdélyi magyar anyanyelvű zsidókról beszélt*, most olyformán igyekszik mentesülni a kisebbséggyilkolás vádjára alól, hogy a programot így formálzza meg: „A kisebbségi anyanyelvű zsidóknak kisebbségi, a többségi anyanyelvű zsidóknak többségi alakulatokba legyen joguk belépni.“ Még ezzel az utólagos korrekcióval is fennáll ennek az elgondolásnak politikai kételkedése és kisebbségellenes tendenciája. Mert abban a pillanatban, mielőtt elismerjük annak erkölcsi jogosultságát, hogy valamely kisebbséghez tartozó egyén *más kisebbségi, vagy pláne többségi pártba lépjen*, feladtuk a kisebbségi politika legalapvetőbb posztulátumát, azt, hogy az egyazon népi kisebbséghez tartozók közös erővel igyekezzenek a néptöbbséggel szemben megvédelmezni népi sajátosságukat és érdekeiket.

A „Keleti Ujság“ cikkirójának egész elgondolása tele van a legszembetűnőbb ellentmondásokkal. Egyrészt elismeri a zsidóság faji és etnikai különállását, de megtagadja, hogy ezen önálló etnikai lét védelmére politikailag külön szervezkedjék. Az egész ügy beállítására utólagos korrekcióval együtt szemforgatás és tudatos rabulisztika. A cikkiró néhány nappal ezelőtt tanuk előtt jelentette ki előttem, hogy *károsnak tartja egy a magyarságra, mint a zsidóságra a zsidók jelenléte a Magyar Pártban*, mert ezt, eltekintve a gyakorlati nehézségektől, etnikai szempontból is a „házi zsidó“ megalázó szerepének tartja. Mai cikkében pedig azért hadakozik, hogy a magyar anyanyelvű zsidók kisebbségi (mégpedig nem zsidó, tehát nyilván magyar nemzeti kisebbségi) pártokba léphessenek be. Viszont ugyanakkor propagandát csinál az Uniunea Evreilor Romaninak, amely nyomatékosan és kifejezetten azt az álláspontot képviseli, hogy a zsidók a különböző román pártokban helyezkedjenek el. Egyik legutóbbi cikkünkben idéztük is erre vonatkozólag Emil Fagurenak a „Luptă“-ban megjelent cikkét,

amely az Uniunea missziójának tekinti, hogy az erdélyi zsidókat a különböző román pártokba terelje. Hol van hát e megnyilatkozások között az erkölcsi összefüggés és a logika?

A nyelvi kérdést mint a zsidó kisebbség tömörülésének akadályát beállítani *tudatos rosszulindulat*. Az anyanyelv természetes jogát a legtalibb cionisták is elismerték mindig és követelték e felismerés konzekvenciájának levonását, természetesen annak hangsúlyozásával, hogy a zsidóságnak fokozatosan vissza kell térnie saját nyelvéhez és saját kulturájához, mert jövőjét a népek között csak így biztosíthatja. Nem a nyelvi kérdés az akadály a zsidó politikai egységnek, hanem éppen az a tendencia, amelynek a cikkiró egyik pregnáns képviselője. A zsidóság egy része zsidó akar maradni minden vonatkozásában, másik része pedig be akar oltvadni, el akar merülni a többségben. Szerencsére ez az utóbbi csoport ma már lényegesen megfogyatkozott és rövidesen kivész a jelenléte lesz a zsidó életnek. Az asszimiláció végérvényesen meghalt és azt a mai viszonyok között különb legények sem tudnák feltámasztani, mint a „Keleti Ujság“ cikkirója.

Most még mindössze a cikkirónak arra a szemtelen vádjára kell felelnünk, hogy a *cionista tábor az iskoláit teljesen elrománizálta*. Ez az állítás a leggaládabb megcsufolása annak az igazán hősiességű küzdelemnek, amelyet a zsidóság évek óta iskoláért folytat. A cikkiró épp oly jól tudja, mint mi, hogy mult év júliusában a kultuszminisztérium minden indokolás nélkül megvonta a kolozsvári Tarbutól nyilvánossági jogát és ugyanabban a rendeletében a következőket írta:

„A miniszter ur kilátásba helyezi, hogy a jövőben az Önök liceumában az előadás nyelve *csak román lehet, a magyar tanyelvet pedig teljesen ki kell küszöbölni.*“

A cikkiró nagyon jól emlékszik arra a szokatlan heveségű harcra, amelyet éppen az Uj Kelet folytatott a tanyelv szabadságának jogáért és amelyért úgy többségi, mint kisebbségi részről annyi méltatlan támadás ért bennünket. Ezeknek tudatában teljesen felmentve érezzük magunkat az alól, hogy erre az egészen átlátszó és üzletes vádra tárgyilagos választ adjunk.

A cikkiró csak folytassa a toborzást az „Elytelenség Párt“-jába és mi megnyugtadjuk, hogy az a zsidó népi csoport, amelyről ő titkos óhajának adva kifejezést, azt írja, hogy agonizál, még ifju erőben fogja hirdetni örök és konjunkturák változásától független eszméit akkor, amikor a cikkiró már rég a többségi oldalról fogja nyelvét öltögetni felénk.

Marton Ernő

Konstanca felé

Írta Szabó Imre

Constanca, május 9.

A „Romania“ hajón negyven másodosztályú utas, harmincöt elsőosztályú hagyta el az országot. Ezek közül kevesen mentek letelepülni Palesztinába, mert aki végleg kint akar maradni, az régi holmijaival magával viszi új életigényeit, amik a paraszti ember leegyszerűsített életmódját jelentik. Ilyen ember a tengeri utazás három napjára nem kívánja a külön hálóutálkát, a társalgóterem plüss üléseit, a zeneszalont és a teherben káprázó éttermet. A jómodu turisták rendelkeznek előlött, vagy akik üzletek lebonyolítására mentek Erec Jiszraelebe és nincs szükségük a garasok nyilvántartására.

Ha ezek meglátják az épülő országban a vállalkozás lehetőségeit és rentabilitását, amit lehetetlen meg nem látni, akkor éppen olyan hasznos a kimenetelük, mint a harmadosztályúaké, akik földet turni mentek át az ős-hazába.

Ma már mindenki tisztában van ezzel, a cioinszták kéréseivel ellenségei is.

Clujról való elutazásomkor a kupéban egy valóságos, éltebb zsidó emberrel kerültem össze. Éppen imádkozott, amikor beléptem. Keletfelé állva mondta a tizennyolc áldó imát, kilépett, leült, lemorzsolta még néhány imát, elővette Zohár könyvét, két-három lapot áttanulmányozott belőle, megcsókolta, becsukta a könyvet, elővett egy vastag nyolcadrészt Talmudot, ebből is olvasott. Közben tizenegy éves eleven szemű, finom arcú kis fia, Avigdor Dá-

vid Hakohén (uton gyereknek a neve után érdeklődik az unatkozó utas) előkészítette a vizet és törülközőt, az öreg megmosta kezeit, áldóimája után hosszát nyelt a szilvapálinkából, nagyokat tört a mézes kuglófból, jóízűn lakmározta, az ember étvágyat kapott tőlük.

Azután közügyekről beszélgettünk. Ebből megtudtam, hogy az öreg ur, Chajim Hakohén, már husz esztendeje él Erec Jiszraeleben, ahol a Majer bal Nesz pénzeiből élő chaluka-zsidók előjárója.

Átadom a szót neki. Jellemző dolgokat mondott és érdekesekeket.

— Munkácsról jövök, ahol néhány hétig tartózkodtam egy nagyobb ügyünk elintézése céljából. Baj van kérem a chalukával, mert éppen azoknak az országoknak a valutája romlott le, amelyekből a segélypénzek nagyrésze befolyt és éppen Erec Jiszraelebe, amelynek a mandátum révén a legértékesebb valutája van. Mi haszna, ha lengyel márkát, magyar koronát garmadával is kapunk! Az orosz zsidó tömegek támogatása elmaradt, féltő, hogy az ottani zsidóságot egészen elveszítjük. A chaluka-zsidók valósággal éheznek, de az éhséget sem bírja sokáig az ember. A fiatalabbja új elhatározásokra szánta el magát.

— Nyilván — jegyeztem meg — a könyv mellől a gyalupad mellé mentek, vagy ki a kolóniákra.

— Téved. Mi nem mehetünk oda, több oknál fogva.

— A vallás nem lehet egyik ok. Hiszen a mizrachisták szigorúan tartják a rituálét és kitűnően beváltak a munkában.

Jelentős kezlegyintéssel magyarázta, hogy a

mizrachisták vallásosságával sincs megelégedve.

— Messzire vezetne disputálni ezekről a dolgokról. Csak annyit mondhatok, hogy sorainkban nagy az elégedetlenség, olyan nagy, hogy a *chaluka-zsidók tömegesen hagyják el az országot és Amerikába vándorolnak*. Itt egyleteknél, vagy hitközségekben rabbiállást vállalnak, metszők lesznek, vagy más hitközségi funkcionáriusok. Aki így nem tud elhelyezkedni, az kereskedik valamivel, de nem nyomorogja át a fiatalágát.

Megjegyeztem, hogy ez a folyamat történelmi törvényszerűség. A vallásosság szempontjából mindenképpen hasznosabb jelenség, hogy Amerikában terjedjenek a hagyományok tiszteletét, sem hogy Palesztinában télen életet folytassanak.

— Hiszen mindez rendben volna, — szolt szomorúan reb Chajim Hakohén — de mi hasznunk nekünk zsidóknak a mandátumból és a bevándorlásból, ha az országban nem tudják a gazdasági krízist legyőzni. Nem vagyok a cionisták barátja, de arról megvagyok győződve, hogy egy fejlődő gazdasági élet mellett a vallásosság is fejlődne. Tel-Avivban lehet megfigyelni ezt legjobban. A zsidó városban a vallásosság most kezd csak bontakozni. Nem féltem a vallást, de félek attól, hogy nem lesznek gyárak, nem lesznek mintagazdaságok, nem lesznek a szükséges vasutak. Attól nagyon félek. Félek, hogy gazdagjaink kivonják magukat a zsidó köteleesség alól és nem hozzák gyömölcsötetés céljából Palesztinába a tőkejüket.

Beszélgetés közben a kis fiu, aki a folyosón tartózkodott, bejött és magából kikelve panaszkodott. Narancsot evett és utóbb jutott csak észébe, hogy eaidén először élvezte ezt a gyümölcsöt, de

Sir a gyermeke? Miért nem használ Höfer-gyermekhintőport és Höfer-gyermekkrémet

A dubnói m. dubnói mágid. vidéki városba

fult mérgében a ros-kahalon. ber előtt — a panaszokdott:

— En meg forint hozomá vesztettem és halt. Most van ha már zükse pénzemre, megemet és hagy En kaptam forinttal és ak ezer forintoma asszony és hu kapta volna a ször vette el nines, se pénz pedig nem ka Már sok mind nehem adott ködni. De ti ködni, vegyét ti...

A nagy ti csak csodát volt és szeret chernek egys után vágja le minden mikv gezni. Mely hogy mit jele valami külön Misztikus börtöljön hárs és átszemlül fogsására, a Háromnap a válaszárt. ártatlanabb a

megfelekedett Az öreg u aggdósa, a rabbi Chajim és olvasott, a

A jómódu Patai József című lapjában harminc turi Jugoszláviából szálta, hogy idősebb ur, mutatkozott b palesztinai ut információkat mulva ismét hozta az utik és nagyon Biblia földjett

Egy hétt jött Patai dr morusággal, b rándulástól, letén fekvő b és a tárgyalá jébe. Nagyot maradt, de a részt akar ve

Különösel ből jött utasn földbirtokosna hogy körüln találja az ott

Ez történt...

A dubnói mágid pöre az Istennel. A híres dubnói mágid egyszer péntek este egy kisebb vidéki városba érkezett, amelynek lakói nagyon vallástalanok voltak. A mágid bejelentette a ros-kahalnak, hogy dróset akar tartani a templomban. A ros-kahal azonban, aki gonosz és istentelen ember volt, nem egedte megtartani a dróset, mert félt, hogy a mágid pénzt fog követelni. A mágid dult-fult mérgében és elhatározta, hogy bosszút áll a ros-kahalon. Vasárnap a kávéházban több ember előtt — a mágid is közöttük volt — így panaszkodott:

— Én megbázasodtam és kaptam tizezer forint hozományt. A pénzt egy üzleten elvesztettem és nemsokára a feleségem is meghalt. Most van egy pöröm az Istennel, mert ha már szüksége volt a feleségemre, meg a pénzemre, miért nem vette először a feleségemet és hagyta volna meg a tizezer forintomat? En kaptam volna egy másik asszonyt huszezer forinttal és akkor ráért volna elvenni a tizezer forintomat. Nekem maradt volna egy asszony és huszezer forint és az Isten is megkapta volna azt, amit akart. De így, hogy először vette el a pénzem és azután a feleségemet, nincs se pénzem, se feleségem, új asszonyt pedig nem kapok, mert nincs egy fillérem se. Már sok mindenkinek panaszkodtam, mindenki nekem adott igazat, de félnek Istennel pörösködni. De ti látom nem féltek Istennel pörösködni, vegyétek át tőlem a pört és pöröljétek ti...
Nechemjeh Hakkaton

A nagy titok. Reb Naftali, a rapsici, nemcsak csodálatteiről, hanem humoráról is híres volt és szeretett másokat megtréfálni. Egy böchernek egyszer feltűnt, hogy a rebbe mikve után vágja le a körmeit, holott szokás szerint minden mikvébe menés előtt szokta ezt elvégezni. Mély áhitattal és csodálattal kérte tőle, hogy mit jelent ez, tudja, hogy annak csak valami különös oka lehet.

Misztikus hangon felelt neki a rebbe, hogy börtöljön három napig, hogy eléggé megtisztult és átszellemült lehessen annak a titoknak a befogadására, amit majd akkor fel fog neki adni. Háromnapig börtön után jelentkeztek a böcher a válaszáért. A rebbe leülteti, aztán a világ legártatlanabb arcával felelt:

megtelekezett „sehechejonut“ mondani. Az öreg urat mosolyra készítette a gyermek aggdása, a profán beszélgetés abba maradt és rabbi Chajim Hakohen újra elővett egy könyvet és olvasott, amíg nyugodtan el nem szundított.

A jómódoak egy csoportját Magyarországból Patai József író vezette, akinek „Múlt és Jövő“ című lapjában folytatott propagandájával sikerült harminc turistát toboroznia, közöttük néhányat Jugoszláviából és Csehszlovákiából is. Patai beszélt, hogy az akció elején megjelent nála egy idősebb ur, báró Majthényi János földbirtokosként mutatkozott be és nagyon melegen édeklődött a palesztinai ut iránt. Följegyezte magának a nyert információkat és megígérte, hogy néhány nap múlva ismét jelentkezik. El is jött és magával hozta az utiköltséget. Azóta több ízben édeklődött és nagyon örült előre, hogy meglátogathatja a Biblia földjét, amit gyermekkorra óta látni vágyott.

Egy héttel a kirándulás előtt azonban levél jött Patai dr. címére. A báró bejelenti nagy szomorúsággal, hogy lemaradni kényszerül a társas kirándulásról, mert a csehszlovák köztársaság területén fekvő birtoka ügyében tárgyalást tüztek ki és a tárgyalás dátuma beleszik a kirándulás idejébe. Nagyon fájjalja, hogy a tavaszi utról lemaradt, de a legközelebbi transzportban föltétlenül részt akar venni.

Különösebb incidense csak egy Magyarországból jött utasnak volt: Fülöp Arthur hajdudorogi földbirtokosnak, aki azzal a szándékkal ment ki, hogy körülnéz Palesztinában és ha megfelelőnek találja az ottani viszonyokat, eladja magyarországi

Azért vágom le a körmeimet mikve után, mert a körnök a vízben megpuhulnak és könnyebben lehet vágni. B. T. Timisoara

Amire bencsolni kell. Történt egyszer, hogy egyik zsidó nagyobb pénzüsszeget kölcsönzött a másiknak, azzal a kikötéssel, hogy a kölcsönadott összeg forgatásából eredő jövedelemből is részesedni fog. Teltek a hónapok a hitelező egyre türelmetlenebbül kérte vissza a pénzt, de az adós állandóan arra hivatkozott, hogy az üzletek rosszul mennek, hadja még nála néhány hétig a pénzt, amikor is majd busás nyereséggel együtt fogja visszakapni.

A hitelező, amikor már látta, hogy sem szépszóval sem fenyegetéssel nem tudja visszaszerzeni a pénzt, egy szép napon beállított adósához és szó nélkül egy imakönyvet tett le az asztalára.

— Hát ez mit akar jelenteni? — kérdezte az adós.

— Csak annyit, ha már megette a pénzemet, legalább bencsoljon is utána. s. m. Cluj

Hochenegg professzor és a bécsi orvosi kamara afférja

Szavazatl jogának két évi felfüggesztésére és a perköltségek megtérítésére ítélték az orvosi visszaélések leleplezőjét

(Bécs, május 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bécs közvéleményét hónapokon keresztül tartotta izgalomban Hochenegg professzornak az orvosi kamarával szemben támadt ismeretes afférja. Az affér fejleményeit Bécs közvéleménye osztatlan lázas figyelemmel kísérte, mert az affér anyaga a bécsi közönség valamennyi rétegének elsőrendű érdekeit érintette. Hochenegg orvosprofesszor ugyanis több bécsi napilap hasábjain azzal vádolta meg az orvosi kamara néhány orvosát, hogy jobban járnak a praxisu gyakorlóorvosokkal összejátszva haszonlesésként teljesen indokolatlan esetekben is műtétet hajtottak végre betegeiken.

A bécsi orvosi kamara Hochenegg cikkeinek megjelenése után azonnal rendkívüli ülést hívott össze és erőlyes hangon utasította vissza a vádakát, Hochenegg professzort pedig a kamara fegyelmi bíróság elé idézte. Hochenegg professzor azonban nem reagált a kamara felszólítására és röpiratot szerkesztett, amelyben újabb támadásokat intéz az orvosi kamara tagjai ellen. A kamara fegyelmi bizottsága így Hochenegg távollétében hozta meg az ítéletét, amelyről tegnap ajánlott levélben értesítette Hochenegg professzort is. Az érdekes ítélet így hangzik:

„A bécsi kamara előjárásága mint fegyelmi bizottság a vádlott távollétében az alapszabá-

A vigasztalás. A berdicsevi rebbének volt egy halálos ellensége, egy falusi zsidó, akinek felnőtt fia veszélyes beteg volt s szombat délután meg is halt. Az apa nem zavarta a szombat nyugalmát fájdalommal, csak este törtek ki belőle az elfojtott érzelmek. Tombolt fájdalmában s a körülötte levők hiába próbálták vigasztalni. Az egyik azt mondta, vigasztalódjon, mert hátha a fia később elvallástalanodott volna s nem lett volna öröme az életében. Az apa rá sem hederített. Egy másik azt mondta, ki tudja, hátha cholile elhagyta volna ősei hitét s akkor csak keserűséget okozott volna szüleinek. Az apa vigasztalhatatlan volt. Ekkor egy ehaszid megjegyezte:

— Hagyjátok, igaza van neki. Ki tudja, hátha egy második berdicsevi rebbe vált volna a fiából.

Az apa erre felugrott:

— Mit? Berdicsevi rebbe! Akkor inkább háromhetes korában érte volna egy misze mesüne!
p. m. Magyarlápós

lyainak 6. § a alapján lefolytatott tárgyalás során a következő ítéletet hozta:

Dr. Hochenegg Julius egyetemi tanár, udvari tanácsos bűnös az orvosi testület méltóságának az alapszabályok 1. §-ának 1. cikkelyébe ütköző megsértéséért. Eszedig:

1. Mert a napisajtóban és egy röpiratában a nyilvánosság előtt különféle vádakkal illette a bécsi orvosi kamarát.

2. Mert nem tett eleget az orvosi kamara azon kérésének, hogy vádjainak konkrét bizonyítékait terjessze a kamara becsületbírósága elé.

3. Mert a kamara többszöri idézésére sem jelent meg a fegyelmi bíróság előtt.

Mindezekért a kihágásokért a kamara perrendtartásának idevágó paragrafusai alapján a fegyelmi bizottság dr. Julius Hochenegg professzort aktiv és passziv választójogának két évi felfüggesztése és a fegyelmi bizottság perköltségeinek (ötvenezer koronának) megfizetésére ítélte, azzal, hogy ezt az ítéletet a fegyelmi bizottság a kamara legközelebbi rendkívüli ülésén publikálni fogja.

Az ítélethez a fegyelmi bizottság terjedelmes indokolást is csatolt, amelyben körülményesen kifejtik, hogy Hochenegg professzornak, ha visszaélésre jött rá, első kötelessége lett volna erről jelentést tennie az orvosi kamarának, mielőtt a nyilvánosság elé fordult volna.

Es hozzátette:

— Pancsova most Jugoszláviához tartozik. A viszonyok — hála a jó istennek — elég jók mostanában. Különbö van szerencsém bemutatkozni. Rosenstock Gyula földbirtokos vagyok.

— Barta gyógyszerész vagyok. Különbö én is Pancsováról származom.

Az öreg ur boldogan mosolygott, kitárta karjait és magához ölelte a pasztikust.

— Drága gyermekem, tudod-e hogy te az én kvater-fiam vagy? Vajjon gondoltunk-e harminc évvel ezelőtt, amikor a templomban a térdemen tartottalak, arra, hogy Konstanca alatt találkozzunk.

Erre már az utazástól elnyűtt Barta is fölélenkült és mosolyogva szólt:

— Rosenstock bécsi, hogy maga gondolhatta erre, azt nem tudom. De én akkor bizony tontosabb ügyekkel voltam elfoglalva.

Föl kell jegyezni egy pesti özvegyasszony esetét. Az asszonynak két szerelme volt: a Szentföld és a zongorája. Rokonok és ismerősök körében mindig hajtogatta, hogy nem fog meghalni, mielőtt lábával nem érinti Palesztina földjét. Most, hogy a társas kirándulásra szóló fölhívást olvasta, elhatározta, hogy eladja a zongorát és az eladási áron kimegy Erec Jiszraelbe.

Igy is történt.

Mire e sorok megjelennek, már Jaffa alatt horgonyzik talán a „Romania“ és a rajongó asszony látja az áhitott földet. És elmondja, mint oly gyakran, ezuttal is.

— Nem kár a zongoráért. A melódiák amúgy is megmaradnak a lelkemben.

Eredeti „Klingerit“ minden méretben kapható Grossmann Jenő Nagyvárad Baross-utca 10. Sürgönycim: Grossmasin. Telefonsz. 6-86

Jelentkeznek az állampolgárok

Simán halad az összeírás munkája. Május tizenhetedikén nem ér véget az összeírás

(Cluj-Kolozsvár, május 9. Reggel kilenc óra körül megkezdődött a kolozsvári román állampolgárok összeírása. A nagy izgalom, amely az előző napokban elhatalmasodott a város lakosságán, hirtelen megszűnt. Akad ugyan még egy-két hevesebb temperamentumu ember, aki békebeli lelkiismeretességgel fűhöz-fához szaladgál, megkérdezi, milyen iratok szükségesek és mikor kerül rá a sor, de a város tulnyomó része egykedvű gépiesseggel folytatta a maga mindennapi dolgát. A perifériákon még azt sem tudják, hogy egyáltalán jelentkeznie kell annak, aki állampolgár akar lenni. Az összeírás megkezdését ugyanis hivatalosan alig néhány plakáton hirdette ki a városi tanács, aki tehát újságot nem olvas, aligha vehetett tudomást erről a fontos aktusról.

(A városháza kapujában...)

A városháza árnyékos kapujában néhány kíváncsi ember dologtalankodik és fontoskodó arccal ad utbaigazítást a gyéren szállingózó főtéri lakosoknak.

— Nem a négyesben, hanem az egyes számú szobában van a komisszió.

Ennek ellenére sokan tévovázva állanak meg az emeleti fedett terrazonon, amelyből minden irányba nyíló ajtók fogadják hivatalos hívószóval az állampolgárjelölteket. Van közöttük, akinek arcán kiült a szorongás, mintha sorozáson lenne, vagy a szigorú vizsgáztató bizottság elé kellene lépnie. Ezek előrékeny utat engednek az ismertebb kereskedőknek, akik otthonosan és határozott léptekkel nyitnak be baloldalt az első ajtón.

(A bizottság előtt)

Azok, akik arra számítottak, hogy a nagy tolongás miatt nem fog sikerülni a listákat idejében elkészíteni, alaposan tévedtek. Bent az egyes számú hivatalban alig van tíz-husz jelentkező. Sokszor több a tisztviselő, mint az állampolgárjelölt. Félkarú T-alaku asztal mellett ülnek az összeíró bizottság tagjai, mind-egyik előtt púócára tűzött kartonlap, rajta az ábécé betűi. Ez arravaló, hogy az, akinek a családi neve A betűvel kezdődik, az első asztalnál jelentkezik, mindenki a maga betűjénél. Azután előkerülnek az igazoló okiratok, miközben a tisztviselő már beírja a jelentkező nevét a nagy lajstromba. Halkan és röviden kérdezik ki a jelentkezőket. Hol született? Hova való illetőségű? Mióta lakik Kolozsváron? Megszakítás nélkül? Nem repatriált? Nem optált más állampolgárságra? Csodálatos egyszerűséggel megy minden, mintha ezt a nagy munkát legálább hónapokig előkészítették volna. A jelentkezők gondosan kitergetik a különféle nagyságú és színű igazolványokat és bizonyítványokat. Némelyiküknek valóságos irattár van a zsebében és amikor a tisztviselő már azt mondja: rendben van, még mindig újabb és újabb dokumentumokkal igyekeznek bizonyítani, hogy joguk van az állampolgárságra.

(Lojalisan kezelik a jelentkezőket)

Délelőtt egyetlen embertől sem tagadták meg, hogy bevezessék a lajstromokba. Pedig volt néhány eset, hogy a jelentkező nem tudta idejében beszerezni a megfelelő irásokat. De a bizottság dicséretreméltó lojalitással elfogad más olyan aktákat is, amelyekből megállapítható, hogy az érdekeltnek joga van bekerülni a listába. Vitis esetekben Beress tanácsos — hajlotthátn, mindig mosolygó, halkszavú öreg ur — mondja ki megnyugtató döntését. Végigjárja az egyes hivatalokat, megáll és pár pillanatra figyel a munka menetére, közben szól, magyaráz, felvilágosít és utasításokat ad, azután visszasétál a Főtérre néző ablakhoz és csendes beszélgetésbe fog Ivan tanácsossal, az összeírás másik vezetőjével.

(Tünőfelben a nyugtalanság)

Öt perccel tovább senkinek sem kell várnia és már bekerült az állampolgárok lajstromába. Az arcon kisimulnak az előző napok gondjainak és bizonytalanságának ráncai. Mindenki

azzal a jóleső megnyugvással hagyja el az öreg épületet, hogy most már remélhetőleg soha többé nem fogják zaklatni ilyen és amolyan igazoltatással és jelentkezéssel. A kapuban már várják a félnélőbb természetűek, akik igazított kíváncsisággal faggatják: hogy volt, mint volt. Elmondják, hogy bent milyen simán és előkelő környezetben folyik a munka. A kérdezősködők szemében megcsillan a csodálkozás, mintha azt kérdeznék, hát nem harapják le az ember orrát, ha jelentkezik? Mások hamar magukra kapják a detektívregényekből ismert fölünyes angol hidegvért és azzal mentegetik eddigi aggodalmukat. Hát ennyi az egész? Ezért igazán nem volt érdemes a lapoknak olyan nagy hűhót csapni.

(Van idő a jelentkezésre)

A hatóságok egyáltalán nem nyugtalanítják a gyér jelentkezőket. Van idő bőven, — mondja Beress tanácsos. Terminusra úgy sem lehet elkészülni. Akkor fejezik be az összeírás, amikor véget ér a jelentkezés. Hetenkint plakátok fognak megjeleníteni, hogy melyik nap milyen utca lakosainak kell jelentkezniük. Az összeírások végén harminc napig közszemlére teszik ki a listákat, hogy akinek valamilyen kifogása van a másik állampolgársága ellen, bejelenthesse reklamációját. De nem valószínű, hogy akadni fog Kolozsváron akár egy ember is, aki ilyenre pazarolja majd az idejét és az állam is aligha fog kifogást emelni bárkinek a felvétele ellen. A harminc nap leteltével aztán újból kell majd jelentkezni, akkor mindenki megkapja a maga állampolgársági igazolványát. Egészen bizonyos, sokan lesznek azért, akik valamilyen oknál fogva mégis kimaradnak a lajstromból. De ez már nem a bizottság dolga.

Peltier d'Oisy felesége férje világhörüli repülőutjáról

Egy esztendeje késszül az utazásra

(Páris, május 9. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A „Matin“ munkatársa felkereste a napokban Peltier d'Oisy, a néhány héttel ezelőtt világhörüli repülőutára indult pilóta feleségét, aki az újságról a férje vállalkozásáról a következőket mondotta:

— Több mint egy éve foglalkozom férjem azzal a tervvel, hogy a világot körülrepülje. Kis kirándulásai, repülései Londonba, Strassburgba és Berlinbe, nem elégtettek már ki a levegő Magellanja akart lenni és az első, aki ezt a tervet, amely minden pilóta fantáziáját izgatja, keresztül is vinni. Mint mondtam, már egy évvel ezelőtt akarta ezt az utazást megkezdeni, azonban akkori házaságunk következtében ez a terv elhalasztódott.

— A franci repülőársaság, amelynek szolgálatában áll, vonatkozott, hogy tervének keresztülviteléhez szükséges eszközöket rendelkezésére bocsátása. A társaság igazgatósága akkor három tervvel foglalkozott, az első volt Billamin ezredes terve, aki szintén a világ körül akart átrepülni, a második csak az Atlanti-óceánt akarta átrepülni, a harmadik volt az uram, aki ezt a tervet az igazgatóság elfogadta. Az uram terve látott ugyan, a legkevésbé költségesnek, úgy hogy január tizenötödikén megkötötték Párisban az egyezséget és egy új repülőgépet bocsátottak rendelkezésére. Érdekes, hogy a gép az első próbarepülésnél majdnem leszuant, a motor defektus kapott és a pilóta, aki a gépben ült, majdnem áldomta lett a katasztrófának.

— Mintán ezelőtt három napig tanulmányozta férjem a repülőgépet és a motor biztonságát. Ezek a próbák kielégítően sikerültek. Jelen voltam az elindulás ünnepélyes pillanatában. Akkor az a gondolat, hogy a férjem a föld sokmillió lakója közül első lesz, aki a földet körülrepüli, sokkal kevésbé nyugtalanított, mint most. Azóta sok alkalommal volt azon a sok vesztélyen gondolkozni, amely útjában életét veszélyezteti. Hogy kissze hitsem magam régi környezetemből, ahol állandóan ijesztő gondolatok kínoztak, elhagytam állandó tuniszi otthonunkat és Nizzába jöttem.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági kiadás, naplajis

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek átányomását csak a forrá megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 70 lej, negyedévre 200 lej, félévre 330 lej, egész évre 750 lej.

— **Belgiumban várják a királyi párt.** Brüsszelből jelentik: A román királyi pár közeli látogatása alkalmából a belga lapok közlik a vendégek életrajzát és magasztaló cikkeket üdvözik a tejedelmi látogatást. Brüsszel városa kifejezésre tozza juttatni elismerését és hálóját a román uralkodók és román nép iránt, amely a háboru idején Belgium igazságáért és szabadságáért is ontotta vérért.

— **A fegyelmi bizottság 20 ikán tárgyalja Danilescu ügyét.** A kolozsvári pénzügyigazgatóságon a napokban befejezik a Danilescu Alexa dr. ügyosztályához tartozó akták átvizsgálását, hogy ellenőrizhessék, vajjon nem terhel-e egyéb visszaélések is a legutóbbi sikkasztási panasz hősnének lelkiismeretét. Az aktavizsgálát befejezését folyó hó 20-án fegyelmi tárgyalás követi, amelyre a pénzügyigazgatóság fegyelmi tanácsa Danilescu-t is megidézi. Danilescu ellen bünygyi vizsgálat folyik, de hivatalosan állásától még nincs felfüggesztve. Ez csak a fegyelmi tárgyaláson fog megtörténni. Az aktavizsgálát eddigi számadatai szerint a Danilescu által elsikkasztott összeg 4 millió 221 ezer lej tesz ki.

— **A tábla felmentette a szarolással vádolt tisztviselőt.** Nicolae Nicolae, volt ügyészségi tisztviselő, szarolással vádolva állt ma délelőtt az ítéltábla ítéltábla ítéltábla tárgyalása elé. Nicolae Nicolae azzal vádolták, hogy a múlt évben Ferenczi Ignác cipész előtt magát ügyészségnek adta ki és bizonyos dolgok elintézéséért egy pár fiamon cipőt eszlt ki. Ferenczi néhány nap múlva rájött, hogy becsapták és az állítólagos ügyész ellen feljelentést tett az ügyészségen. A tábla büntetőtanácsa nem látta beigazoltnak a vádat és Nicolae Nicolae-t a vád és következménye alól felmentette. Az ügyész az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

— **Temesváron mutatják be először a Palesztina-filmet.** Jelentették már, hogy a belügyminisztérium cenzurasztálya engedélyezte annak a külföldi filmnek az előadását, amely művészi felvételekben mutatja be az újáépülő Palesztinában eddig elért zsidó eredményeket. Az érdekfeszítő filmet, amely világszerte méltó szexzációit keltett, Erdélyben először Temesváron mutatják be vasárnap, május tizenegyedikén és szerdaig állandóan műsoron marad.

— **Ötezer lej pénzbüntetésre ítélték Bráza Emil-t.** Temesvári tudósítónk jelenti: A temesvári törvényszék ma foglalkozott azzal a perrel, amelyet a „Temeswarer Zeitung“ indított Bráza Emil ellen rágalmazás és becsületsértés miatt. A „Temeswarer Zeitung“ az év elején közölte a kampókeresztesek kiáltványát és esküformáját, mire Bráza hetilapjában Lovas Antal főmunkácsit renegátnak nevezte. A törvényszék kihallgatta Schick Bereszt főbíró, Rothbart Jakabot a Zs. N. Sz. elnökét és több tanút akiknek kihallgatását Bráza kérte. A törvényszék Bráza-t büntösnek mondotta ki és 4000 lej fő, 1000 lej mellékbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a főmagánvádló és a védő felebbeztek.

— **Óriási tűz Galacban.** Galacról jelentik: A galaci Athene Palace szállodában tegnap éjjel óriási tűzvész tört ki. A tűz a szálloda bevitartályának felrobbanása következtében keletkezett. Óriási pánik tört ki a szálloda lakói között, akik podgyászukat hátrahagyva, szél ingben menekültek a lángok elől. A tűz néhány perc alatt átterjedt a szomszéd házakra is és többek között elpusztította a Progressul bankot is. Ma reggeli telefonjelentés szerint a tűz még tart. Az egész helyörség és tűzoltóság igyekszik lokalizálni a veszedelmet, amely az egész utcát fenyegeti.

— **Május huszonharmadikán ünneplik meg a hősök napját.** Bukarestből jelentik: A kormány elhatározta, hogy május 10-ét, a hősök napjának ünnepét ebben az évben az ó-naptár szerint, vagyis május 23-án fogják megtartani.

HA FINOM CUKORKÁT AKAR, KÉRJEN „MELISSA“-T!

Cluj telefon 6-48 és 6-65

(Lloyd 2243)

Cluj, telefon 6-48 és 6-65

Zsidó vezetők miatt függesztették fel a KAC-ot? Tegnap este dr. Veress Ferenccel, a KAC elnökének lakásán értekezletre gyűltek össze a KAC vezetők, hogy megbeszéljék a működési engedély visszanyerése ügyében szükséges tennivalókat. Az értekezleten Somody dr. bejelentette, hogy az egyesület ígéretet kapott arra, hogy visszakapja működési engedélyét, ha az egyesület élére új vezetőség kerül. Somody dr. kijelentésére a vezetők azonnal kijelentették, hogy készek lemondani, de kérték annak lezövezését, hogy a vezetőséget csupán sportcélok vezették és sohasem kevertek bele politikát az ügyek vezetésébe. Ezután közölték a megjelentekkel, hogy Gritta prefektus arra kérte az együletet, készítsék el az új vezetőség listáját legkésőbb vasárnapig, hogy ő Bukarestbe továbbíthassa. Ha a belügyminisztérium elfogadja a listát, illetőleg nem lesz kifogása az új vezetőség ellen, megküldik a KAC-nak a működési engedélyt. A bejelentés után azonnal hozzáálltak a jelöléshez. Mielőtt azonban megjelölhetnék volna a jelöléseket, a klub egyik vezetőembere kijelentette, őt bizalmasan arról értesítették, hogy a belügyminisztérium azt óhajtja, az új vezetőségben ne legyenek zsidók. Az egyesületet állítólag zsidó vezetők miatt függesztették fel. A bejelentés után megtörtént a jelölés, amelynek során diszelnöknek Stoica szolgálaton kívüli ezredes, ügyvezető elnöknek Betegh Péter jelölték, a vezetőség többi helyét szintén ismert sportemberekkel töltötték be. Ma délután a KAC több aktív tagja felkereste Veress dr.-t, akit arra kértek, mutassa meg a jelöltek névsorát és annak megtekintése után rögtönzött tanácskozást tartottak, amelynek lefolyásáról nem sikerült információt szerezni. Csupán annyi szivárgott ki, hogy az ellenpárt új listát nyújtott át Veress dr.-nak.

Letartóztattak egy veszélyes házasságszedelőt. Bécsből jelentik: A brünni esendőnek sikerült tegnap letartóztatnia Sangner Ferenccel, aki Ausztria egyik legveszedelmesebb házasságszedelője volt és akit Ferry néven ismertek a bűn világában. Egy hölgy tett ellene feljelentést, akinek házasságot ígért és akitől százötvenmillió koronát oszt ki. Megállapítást nyert, hogy ez a ravasz szélhámos körülbelül huszöt évvel tartott fenn ismeretséget és levelezést, mind a húsz év házasságot ígért és mind a huszöt kisebb-nagyobb összeget oszt ki. Letartóztatása alkalmával nyolcvanmillió korona készpénzt találtak nála, amit a rendőrség elkobozott.

Bródi Sándor betegsége. Budapestről jelentik: Bródi Sándor fia, Bródi Illés megcáfolja az „Estilap“-nak azt a híresztelést, mely szerint apja egészségi állapota olyan válságosra fordult, hogy állandóan eszméletlen állapotban van és nem ismeri meg látogatóit. A kiváló író, aki két év óta szenved erős szívbetegséget, már negyedéve fekszik a Gräuwald-ástanatóriumban, miután előbb Olaszországban és Balatonfüreden ádult. Bródi súlyos beteg, nekizen alszik el és állandóan altatószert meg szivarosítót kap. Orvossáinak az a véleménye, hogy állapota nagyon súlyos, de közvetlen veszélytől nem kell tartani. Bródi tisztában van betegségével, arra gyakran elkomorul, néha sír, de percek múlva már gyermekien kacag és jókedvű. Gyakran gondol kiánnyára, aki hat éves korában meghalt. Tegnap este az orvosok azt jelentették, hogy az író állapota enyhült.

Merénylő, aki önmagát fejlelti, hogy a feleségétől szabaduljon. Budapestről jelentik: A rendőrséget névtelen levélben figyelmeztették, hogy az egyik budapesti csavargárban dolgozó munkás revolveres merényletet tervez Bethlen István gróf minisztereinek ellen. Egy detektív munkásnak vétette fel magát a gyárban és így sikerült megállapítania, hogy Fogel Ferenc harmincnégy éves villanyszerelő akarja végrehajtani a merényletet, aki amellett kommunista propagandát is fejt ki a gyári munkásság körében. Amikor vállalkozóra fogták, hol beismerte bűnösségét, hol pedig zavartan felalt a kérdésekre, állandóan politikáról és kommunista eszmékről akart beszélni. Elmondta, hogy a névtelen feljelentést ő maga írta, mert azt akarta, hogy mint kommunistát kicseréljék és kiadják Szovjetországnak. Fogel ugyanis rossz viszonyban élt a feleségével, akitől ilyen módon akart megszabadulni. A rendőrorvos megállapította, hogy közveszélyes őrált és Fogelt bevették a lipótvárosi elmeorvosintézetbe.

Orvosi hír. Dr. med. Reich Izidor orvosi rendelését Calea Reg. Ferdinand 34. szám alatt (Metropol-kávéház fölött) megnyitotta.

Megölésével fenyegetik a papot. Varsóból jelentik: Az egyik környékbeli faluközösségben Heisz Ferenc vasutas meg akarta tartani esküvőjét. A jegyespár és a lakodalmi vendégek már összegyűltek a templomban, azonban a pap, akinek az esketési szertartást végeznie kellett volna, nem jelent meg. Követeket küldtek hozzá, akiknek a pap azt felelte, hogy a vőlegény iratai nincsenek rendben és nem adhatja őket össze. A vendégek elhagyták a templomot és a fiatal párral együtt a kocsimába mentek, majd felkeresték a papot és felakasztással, házának felgyújtásával fenyegetőztek, ha a jegyeseket nem adja azonnal össze. Miután a pap látta, hogy a lakodalmi vendégek részéről a gyilkossági szándék fenforog és élete veszélyeztetve van, engedett és dacára annak hogy már este kilenc óra volt, megtartotta az esketési szertartást. Mindenesetre értesítette a hatóságokat, amelyek a vendégeket azonnal letartóztatták és az esküvőt érvénytelennek nyilvánították.

Zsombolyán lesz a vámvizsgálat. A román-jugoszláv határon a vámvizsgálat ezennél Zsombolyán lesz.

Rathenau gyilkosainak büntetését letartóztatták. Berlinből jelentik: Münchenben a rendőrség letartóztatta egy Günther Brand nevű fiatal embert, akit Rathenau meggyilkolásában részese volt. Az a vélemény, hogy Brand szerepe meg az az autómobil és bocsátotta társai rendelkezésére, amelyből a gyilkosságot elkövették. A vizsgálat kiderítette, hogy Brand Erzberger gyilkosával is összeköttetésben állott. Brand a háború alatt tengerészti volt, a háború után Erhard brigádja rohamcsapatának tagja és vezetője a német nacionalista ifjúsági szövetségnek. Leveleket találtak Brand birtokában, amelyekből arra lehet következtetni, hogy a jobboldali radikális körök Ebert birodalmi elnök müncheni látogatása alkalmából merényletet készítettek elő.

Tizezer katonaszökevény van Kolozsváron. Most állítják össze a városban katonai ügyosztályánál azoknak a kolozsvári lakosoknak névsorát, akik nem tettek elég katonai kötelezettségüknek. Az anyakönyvekből és állományi lapjarmokból megállapították, hogy Kolozsváron legalább tizezer ember nem jelentkezett a katonai összeírásoknál, nem volt sorozáson és nem jelent meg az ellenőrző szemléken. Mindezekről az 1880. és 1902. között született kolozsváriakról névszerinti kimutatást készítenek és külön törzslapot is, amelyeket aztán áttesznek a rendőrségre azzal az utasítással, hogy erősebben vezesse le és lehetőleg a leg-rövidebb időn belül fejzeze be a katonaszökevények előállítására megindított nyomozást.

A Keren Hajjeszod mezőgazdasági telepítésre és kísérleti állomásokra eddig 352.000 font sterlinget adott ki. A Keren Hajjeszod építi fel Erec-Jiszrátt.

A dzsungel csodái. (Bemutató az Uránia mozgóban.) Hetek óta tartja ébren az Uránia mozgó igazgatóság a közönség figyelmét azzal, hogy egy hatalmas és eddig soha el nem képzelt méretű vad állatfilmet reklámoz. Ez a várakozás a tegnapi bemutaton zsúfolt házat eredményezett és a jelenlévő nagyszámú közönség készséggel ismerte el, hogy a reklám nem túlzott. A dzsungel csodái valóban a filmkultúra óriási fejlődéséről tesz tanúbizonyságot. Orszákok, tigrisek, majmok és őserdők rengeteg bestiája szerepel ezen a filmen, nem szelidítve és nem állatkertekben kiöregedett példányok, hanem tényleg a misztikus és csodákkal teli dzsungel mélyében, ahol bizony a felvétel igen gyakran életveszéllyel jár. A film fotográfálása nagyöngőn éles, a képek odaviszik a nézőt, ahová rendes körülmények között nem juthat talán soha és bemutatják azokat a hatalmas őserdőket, amelyekről csak könyvekben olvashattunk. A színészek játéka mesteri, minden, a téma, a rendezés, az egyéni és összjáték az utóbbi évek egyik legnagyobb filmjévé avatják A dzsungel csodáit. Ez az az út, amelyen a filmművészetnek haladni kell, elérhetetlen tájak bemutatása nélkül azonban, hogy egy romantikusan megkomponált és költői felépített mese hiányában unalmas, egyszerű ismeretterjesztéssé válna.

Doktorráavatás. Ma, szombaton délben avatják a cluji román királyi tudományegyetemen az összes orvostudományok doktorává Acél Mór, a Barisszia zakkénját és volt ros-risónját. Acél Mór dr.-nak elévülhetetlen érdemei vannak az erdélyi zsidó ifjúsági mozgalom megszilárdításában.

Eltemették Székely Bandit. Temesvárról jelentik: A tragikus körülmények között elhunyt Székely Bandit ma temették, körülbelül tízezer ember jelenlétében. A kisfiu apja, Székely építész kijelentette, biztosra teszi, hogy gyermekét meggyilkolták. A rendőrség a nyomozást folytatja.

Erős választási küzdelem Boksabányán. A boksabányai mandátum megszerzése érdekében erős harcok indultak. A jelöltek támogatására a választás színhelyén tartózkodnak Vajda Sándor, Maniu és Brediceanu a nemzeti párt, Madgearu a parasztpárt, Imbreanu az Argetoianu-párt részéről. A boksabányai kerületben pótválasztásra van kilátás.

Eljegyzés. Dr. Kiss Árpád cluji gyermekorvos eljegyezte Wasserstrom Böcke urleányt Dejről. (Minden külön értesítés helyett.)

Négy angol akadémikus autóbalesete. Londonból jelentik: A művészeti akadémia megnyitó bankettjéről az akadémia négy vezető tagja autón igyekezett hazá, autójuk azonban egy teherautóval összeütközött. Az akadémia hetvenöt éves elnöke, Sir Aston Webb és a nyolcvan éves Sir Luke Field súlyosan megsérültek és eszméletlen állapotban kerültek kórházba. Az autó másik két utasa, Sir William Lewelyn és Melton Fischer könnyebben sebesült meg. A sofőr eszméletlenül maradt.

Capablanca mint forradalmár. Londonból jelentik: A „Newyork Herald“ és a „Tribune“ azt írják, hogy Capablanca, a világhírt sakkmester, a kubai forradalmárok egyik vezetője és tanácsadója, főhadiszállását egy newyorki hotelben tartja és egy bizottságot szervez, amely Cayas elnököt és a kubai kormányt megbuktassa és helyét elfoglalja.

Kedvezményes utazás a csehszlovák főrdők látogatói részére. Prágától jelentik: A csehszlovák vasutak második és harmadik osztályán a főrdőhelyek látogatói május tizenhatodikától kezdve harminciárom százalékos menetdíjkezdményt élveznek. Ezt a kedvezményt csak azok kapják meg, akik legalább tíz napig tartózkodnak a főrdőhelyeken.

Egy expressz-vonat katasztrófája Franciaországban. Berlinből jelentik: A berlin—baltorti expressz-vonat Pert d'Atelier mellett összeütközött egy tehervonattal. A katasztrófa folytán számos utas súlyosan megsérült. A forgalom ezen a vonalon hosszabb ideig szünetelt.

Unamuno amnesziát kap. Londonból jelentik: A „Times“ madridi értesítése szerint de Rivera tábornok kijelentette, hogy mindent el akar követni a szánított író, Unamuno amnesziája érdekében. Reméli, hogy Unamuno tehetségét a jövőben kulturális célokra fordítja és nem állítja a rombolás szolgálatába.

Élített tőzszabizományos. Budapestről jelentik: Friedrich Fülöp tőzszabizományost sikkasztásért két évi börtönrre ítélték. Friedrich harmincmilliót sikkasztott ügyfeleitől.

Gyilkosság áldozata lett Szófia rendőrprefektusa. Szófiából jelentik: Karefilowot, Szófia város rendőrprefektusát sötája alkalmával egy De-dió Ivanow nevű ember öt revolverlövéllyel megölte. A gyilkos elmenekült és mindezekig nem sikerült kideríteni. Ivanowot néhány nappal leelőtt rablási kísérlet miatt letartóztatták, nemsokára azonban szabadlábra helyezték.

Új repülő magassági rekord. Párisból jelentik: Boscuetrot aviatikus megjavította a magassági világrekordot, amennyiben 2000 kg. teherrel 4600 méter magasságba jutott el.

Angol kölcsön a görög termelés fokozására. Athénből jelentik: A köztársasági kormány sikertült megállapodnia egy angol tőkeérdekeltséggel, hogy a termelés fokozására nagyobb összegű hitelt kap. A forradalmak lezajlásával ugyanis Görögország végre hozzáfog a háborus károk helyreállításához.

* Dr. Radnay és Fényes Janka tántanárak *koszorúját* nem vasárnap, hanem 10-én, szombaton és ezután is minden szombaton este tartják 8 órai kezdettel a *Redutban*.

* Hangverseny. A II-ik Sibianu—Strasser hangverseny május 10-én 9 órakor a vármegyeháza nagytermében. Műsoron: Beethoven-sonáták, Chopin, Rubinstein Sibianu. Jegyek Ancánál.

* Alabástrom fehér arcod, kezéd bőre, Ha Kaiser-Boraxot keversz a fürdőbe.

* A fejfájás, szédülés, mellszorulás, szivdobogás, étvágytalanság, gyomornyomás, teher nyelv, rossz szájjú oly eseteiben, melyek dugulástól származnak, a „Koprol“ egy pasztillája kitisztítja az emésztés útjait és elhárítja a vértörlulást. Kapható minden gyógyszerárban.

K

és bűnségi zsidóság.
r. Marton Brás.
rű
át csak a forrá. meg-
lei, negyedévre 201 lei
750 lei.

királyi párt. Brűsz-
lyi pár közeli látó-
k közlik a vendégek
kel üdvözlik a teje-
sa kifejezésre tozja
a romsá uralkodók
háboru idején Bel-
árt is ontotta véret.
20 ikán tárgyalja
i pénzügyigazgató-
a Danilescu Alexa
rták átvizsgálását,
n nem terheli-e
ntóbbi sikkasztási
ét. Az aktavizs-
D-án fegyelmi tár-
éznzügyigazgatóság
s megidéz. Dani-
folyik, de hiva-
felfüggesztve. Ez
fog megtörténni.
adatai szerint a
összeg 4 millió

zzszolással vá-
blaa, volt ügyész-
ra állt ma délelőtt
lása elé. Nicolaie
a malt ávsen Fe-
gyésnek adta ki
egy pár fiaom ci-
p mulva rájött,
ügyész ellen fel-
tábla büntetőta-
vadat és Nicolaie
a alól felmentette.
ezét jelentett be.

be először a
már, hogy a bel-
ngedélyezte annak
amely művészi
épülő Palesztiná-
yeket. Az érdek-
méltó szenzációt
sváron mutatják
iken és szerdái
re itették Brá-
jelentik: A temes-
azzal a perrel,
ndított Brázai
sértés miatt. A
elején közölte a
és esküformáját,
atal főmerkeztöt
ihallgatá Schűck
t a Zs. N. Sz.
hallgatását Brárai
nek mondotta ki
büntetésre ítélte.
védő felebbeték.

alról jelentik:
odában tegnap
ttiz a szálloda
következtében
ki a szálloda
j hátrahagyva,
ok elől. A tűz
omszód házakra
ta a Progresul
elentés szerint
ség és tüzlötö-
edelmét, amely

ünneplik meg
entik: A kor-
0-ét, a hősök
n az ó-naptár
k megtartani.

A-T!

és 6 - 6 5

CEMENT-IPARI GÉPEK

Cementtörcserepek, beton- és salaktéglák, üreges betonblokkok, padló-, járda- és garnitoidlapok gyártására, kézi és erőhajtásra, formák, betoncsövek, kutgyűrűk, lépcsők, vályuk stb. előállítására, közúti, hengerművek, betonkeverők, 1-a cement-estékek. Tűjes asbestcement palaggyári (Eternit) berendezések. — Betonkeverőgépek

MODERNA

ÉPÍTŐIPARI GÉPEK ÉS RADIATOR R-T. BRASSÓ, KIS-UTCA 12. SZÁM

Árlisták, költségvetések és látogatás díjmentesen

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb növényzsírt, mert ez tiszta, egészséges és kiadós! Főttelendő Fuchs Benjámin nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: HIENZ VILMOS Cluj

Erdélyrészi Ékszerárnyár

Cluj, Calea Regale Ferdinand 12. szám
Erdélyrészi Ékszerárnyár, nagykereskedés
Fogócska arany, ezüst és platina-ékszerek
Képző és helyettesítő ékszerek, valamint mindenféle kiegészítő anyagok.

Központi Télikert-Bár!

szeszálós májusi műsora

este pont 9 órakor kezdődik

Butort, zongorát

Marosvásárhelyre és környékére SZÉKELY ÉS RÉTI ERDÉLYRÉSZI BUTORVÁR RÉSZV.-TÁRS. zongortermelők szállítások feladatát legelőbban itt szerkeztik be

Önmaga ellen vét, Nagy és Szilágyi.

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Baritiu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kossuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 28. szám alatt

Zsák ~ Ponyva

Vétel! Eladás
Kölcsönkölcsön, javítóműhely
Albala Izsó Timisoara
II. Piata Traian 2. szám. Sörgőzvény: Albala Timisoara-Fabrica Interurban telefon 60

KÖZGAZDASÁG

A kisiparosok tiltakozása az adóvitelek ellen. A eljű kisiparosok Anton Moldovan ipartestületi elnök elnöklése alatt május hó 11-én délelőtt 10 órai kezdettel a Kereskedelmi és Iparkamara disztermében nagy tiltakozó gyűlést tart, melynek tárgya a kisiparosoknak túl magas adóval való megrovása elleni jegorvoslatok megbeszélése.

A mai valutapiac

A mai piac a francia frank esésének hatása alatt állott. A lej néhány pontnyi esése szintén befolyásolta a külföldi devizák árait, amelyek így alakultak: Osztrák korona 360-362, magyar korona 430-440, esch korona 575-577, svájci frank 35.10-35.15, francia frank 11.70-11.80, dollár 195-196, font sterling 865-870, olasz lira 8.65-8.70, dinár 2.30-2.25.

Valutapiac május 9-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1228, Berlin —, London 864, Newyork 196, Róma 885, Zürich 35.20, Bécs 27.5, Prága 578, Budapest 22, Varsó 18.

Bukarest. Vainák: Napoleon 730, márka 44, leva 133, török lira 102, font sterling 850, francia frank 1230, svájci frank 35.00, olasz lira 870, drachma 430, dinár 240, dollár 194, lengyel marka 21, osztrák korona 28, magyar korona 22, esch korona 575.

Zürich. Nyitás—Zárás: Berlin 129.5-129, Amsterdam 210.5-211.5, Newyork 562.75-563, London 2456.5-2456.5, Páris 33.65-33.60, Milano 2505-2505, Prága 1646.25-1645, Budapest 60-60, Belgrád 698.75-697.5, Bukarest 285-285, Varsó —, Bécs 79.20-79.25.

Az iparosok szakmai szövetségei. Megirtuk, hogy a eljű iparosok termelő és értékesítő szövetségeik megszervezését terveztek. Május tizenegyedikén, vasárnap délelőtt tíz órakor a térfi-szabók bessenzei szövetségének szervezését kezdi meg, a rákövetkező nap este pedig a szűcsök, a sapkakészítők, szőrmészek fognak szervezkedni. Tizenegyedikén este hat órakor a fazekasok másgbessenzei szövetségét alakítják meg. Az értékesítőket a kereskedelmi és iparkamara helyiségekben fogják megtartani.

A Faegyesület elnöki tanácsulése. Az Erdélyrészi Faegyesület május tizenkettedikén elnöki tanácsulést tart, amelyen leginkább szervezeti kérdésekkel fognak foglalkozni. A bukaresti központi iroda kiépítését is ezen a tanácskozáson fogják megbeszélni. A konferencia a Jahoda Károly igazgató lemondásával megüresedett igazgatói állásra ezonnal fogja a jelöléseket megtenni. Együttal előkészítik a május vége felé megtartandó rendkívüli közgyűlés napirendjét, az új tölgyfarezimét, a viziszállítás és a vasúti tarifa revíziójának ügyét. Az értekezleten Groza Péter fog elnökölni.

A szabaddá tett cikkek exportja. Bukarestből jelentik: A Legfőbb Gazdasági Tanács tudvalevőleg szabaddá tette néhány fontosabb cikk kivételét. Így feloldást nyertek: a sajt, dió, sertés, sózott hal és több más árucikk. Jóllehet az export szabad, gyakorlatban azonban ezek a cikkek mégsem vihetők ki az országból, mert a minisztertanács csak akkor engedélyezi a szabaddá tett árucikkek az ország elhagyását, ha azok kivitel díját a Legfőbb Vámtanács megállapította. Ez

eddig nem történt meg, de legrövidebb időn belül elkészítik és így a kivitelnek semmi akadály nem lesz.

A román ásványvízforrástulajdonosok közgyűlése. Bukarestből jelentik: A román balneológiai egyesület kötelékébe tartozó ásványvízforrástulajdonosok és bérlők május 10-én közgyűlést tartanak Bukarestben. A közgyűlés befejezése után a tagok megtekintik a háromszéki és csikmegeyi ásványvízforrásokat.

A Sfatul máramarosszigeti tagozata. E hónap tizenegyedikén vasárnap Máramarosszigeten meg fogják alakítani a Sfatul Negustoresa helyicsoportját. A Kereskedelmi Tanács új alakulása nem fogja érinteni a városban már réggen közmegelegedésre működő Kereskedelmi Csarnok érdekeit. A Csarnok továbbra is mint a kereskedők otthona fog működni.

SPORT

Elmarad a temesvári triálmérkőzés. Tegnap délután távirat érkezett a Comitetul Regionalhoz, amelyben Suesiu szövetségi kapitány lemondta a kitűzött temesvári triálmérkőzést.

A bukaresti Sportal a következőképpen állította össze a nemzeti válogatott csapatot: Struck I., Zwolensky, Dr. Hirsch, Trokenbrott, Blaszek (Lipa), Török, Tänzer, Wetzler, Guga, Paulkó, Boneucut.

Vasárnap a Haggibbor játszik bajnoki mérkőzést a KKASE-val.

Az Universitatea kombinált csapata Szamos-ujvárra rándul le, ahol a megerősödött Spária kemény diót fog adni a kitűnő formában levő egyetemi csapatnak.

A Haggibbor II. csapata szövetségi díjmérkőzést tart a CFR II. csapatával vasárnap délelőtt 10 órakor.

Wienben A Cardiff-City játszik vasárnap a Wiennával, előtte a Hakoah ad revánst a prágai Slavianak. Másnap a Hakoah játszik az angol csapattal.

Férfikalapokat

fest, tisztít, formál és vasal

Fehér István kalaposmester, Oluj, Uni6-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltnék!

ELADÓ HÁZAS-TELEK

Hegyalatti-utca 11-11/a
2 szoba, 4 szoba, 2 konyha, együtt vagy külön-külön
Ára 230.000 lei.
Egy szoba konyha elfoglalható.
Értekezhetni:

Kun Mátyás Fia Cluj, Cal. Victorie 2

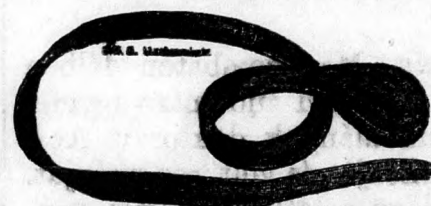
Szőrméit melykár ellen megvédjük!

Értesítés!

Páris, Bécs, Berlin és lipesei bevásárlási utunkról hazaérkeztünk s módunkban van a legutolsó tavaszi divat újdonságaival tisztelt vevőink rendelkezésére állani.

Iosif Izrael & Co.

blánar — szües Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei (volt Kossuth Lajos-utca) 2. sz. alatt

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi övszerek nagy raktára

Sas-passago — Saját készítésű sérvkötők, haskötők és mütábak

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szombat d. u. Dolovai nábob lánya. Mérsékelt árrakkal.
Szombat este: Rigolettó. Baranyai Jolán vendégjátékával. Premierbérlet 58.
Vasárnap délután: Pacsirta. Baranyai Jolán vendégjátékával. Mérsékelt helyárakkal.
Vasárnap este: Antonia. Negyedszer. Bérletszűnetben.
Hétfő: Antonia. Ötödször. Napi bérlet 127. A.

MOZGÓK MŰSORA

Szombat, május 10.

Select-Mozgó: Pat és Patachon! Egész heti vígjáték-műsor. *Ausztrálai menyasszony.* Elsőrangú dán vígjáték 5 felvonásban. A legújabb feltűnt két utolérhetetlen dán komikussal, Pat és Patachonnal a főszerepben. Ez a vígjáték sokkal jobb a „Hamlet a leánynevelőben” című vígjátékunknál, mellyel egyetlen csapásra meghódították Kolozsvár közönségét. A filmtechnika felülmúlhatatlan film-slágerje. A műsor keretében még egy kitűnő, két-felvonásos vígjáték: *Chaplin mint zálogos.*

Uránia-Mozgó: Az amerikai Selig-gyár film-csodája! A szezon páratlan szenzációja: *A dzsungel csodái.* Grandiózus vadállatfilm. Főszerepekben Elynor Fild és Truman Van Dyks amerikai film-művészek. Még a legacélosabb idegzetet is próbára teszi e film mesteri kompozíciója. Nincs érdekesség és szépség, melyet ennek a keretében meg ne találunk. A repülőgépről letaszított tigris. A vadállatok egész farkai a dzsungelében. Csak erős idegzetűeknek! A műsor keretében egy pompás amerikai vígjáték: *Jerry és a vámpír.*

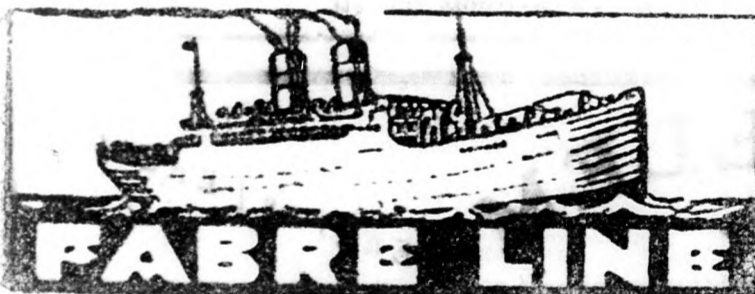
Apolló-Mozgó: Zelnik Frigyes és Huszár Károly! *„A cayennei rab.”* Rendkívül érdekes bűnügyi dráma 7 felvonásban, a két kitűnő film-művésszel a Főszerepben. Egyike a legizgalmasabb és legszimpatikusabb tárgyú filmeknek, véges-végig lekötő cselekménnyel. Nagyon figyelemre méltó alkotás.

Pályázat

A marosvásárhelyi „Chevra Kadisa” szentgyeletnél a שומט (szolgai) és pénzbeszedői állás elhalálózás folytán megürült. Ezen állás elnyeréséért csak 40 éven aluli hivatásos szaktudással jártas, héber, román és magyar szóban és írásban jártas férfi, vallásos, erkölcsös életet tanúsító bizonyítványokkal felszerelt Bretter Lajos I. curator ur, Targu-Mures (Marosvásárhely) címre f. évi május hó végéig folyamodhatnak.

Törzsfizetés havi 800 lei, pénzbeszedése után 5 százalék jutalék és a szokásos mellékjövödelem. Egyben köteles a megválasztott állása elfoglalása előtt 5000 leit biztosítékul letétbe helyezni. Targu-Mures, 1924 május hó 5-én.

Polacsek titkár Schwartz Antal elnök

FABRE LINE

FRANCIA HAJÓZÁSI TARSASÁG

Direkt vonalak — átszállás nélküli

Constanța
direkt
Newyork

Constanța-Jaffa-Marseille
Constanța-Délamerika
Constanța-Canada

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet

„Sarnia” Pasagiul Comoedia, Bukaresti és a „Reclama” Cluj

Rador

Karlsbadból közvetlen importált

porcellán és Steingut-edények

éttermi, kávéházi- és háztartási felszerelések, csiszolt préselt és fuvott üvegáruk, lámpaárak, demyohn, gyógy-szer és befőttesüvegek legelőnyösebben beszerezhetők:

Ausländer Lajosnál Cluj
Piata M. Viteazul (volt Széchenyi-tér) 39. Telefon 954

Havre—New-York

Gyorspostajáratok

Kanada—Kuba—Mexikó—New-Orleans
Haiti—Antillák—Északafrika felé

Felvilágosításokat nyújt:

SOC. „SARNIA”

Pasagiul Comedia
BUCURESTI

és „RECLAMA” CLUJ

Rador 902

Házassulandók
figyelmébe

Saját érdekében győződjön meg, hogy butorait mégis csak

Fischer Albert és Társa

cégnél szerezheti be a legolcsóbban. Figyelni a címre!

Gyári lerakat Cluj, Calea Regele Ferdinand 61. sz.
Telefon 5—79 Gyártelep: Gherla

Telefon-sz. 81. **LÁDAGYÁR** Fióküzlet Egeres

Mindennemű ládákat és fadóbozokat összeszegezett és szedett részekben megrendelésre azonnal készíti és szállítja a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernauzi (volt Kajántól-ut) 1 szám

„MENORAH”

ILLUSTRIERTE MONATSCHRIFT FÜR DIE JÜDISCHE FAMILIE

Vertretung für Transylvanien „Safuth“ Jüd. Buchhandlung Cluj. — Jahresabonnoment Lei 400.—, Einzelnummer Lei 35.—

Villamostelepek

építését garancia mellett vállalja:

Zsigmond János

elektrotechnikai vállalata és mérnöki irodája

Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuța (volt Bolyai-u.)

Ujjonnan berendezett modern nagy gépjavitó-és tekereselműhely. Szakszerű javítások és áttekeresések. Gyenge áramú és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

Bádigosok és fémmegmunkáló iparosok
figyelmébe! Fémnyomó munkálatokat elvállal

Hitelesített ürmér-
tékek, jégsekre-
nyek gyártása.

GRÜNWALD JAKAB
bádogárüzeme, Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Viteazul (Széchenyi-t.) 13

BERSON

gumisarkot és gumitalpat

erősítsen cipőjére, cipészével mert nemcsak pénzt takarít meg, hanem egytuttal kiméli lábát és cipőjét.

Lloyd 2502

Vágott és vágatlan tűzifát

vason, őf- és mázsátételekben, ugyszintén

meszet, cementet és gipszet

legolcsóbban szállít a

Calcit Művek R.-T. Cluj

Str. Dragaalina (v. Fellegvári-ut) 9. Telefon interurbán 11—06
Egy m³ oltott mész 400 lej

ANTON ROSENZWEIG

LIBRARIE / BUCHHANDLUNG

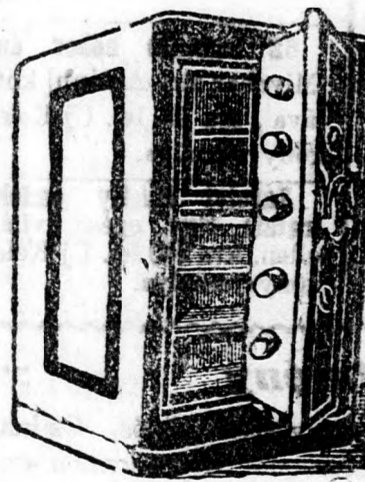
CLUJ, P. MIHAI VITEAZUL 37—38

(v. Széchenyi-tér). Alapított 1890 (saját ház)

ספרים האנדרלונג

DETAIL / ANGRO

Mindennemű héber ima- és tankönyvek, valamint mindenféle rituális cikkek nagykereskedése, ugyszintén gyapju és selyem nagy és gyermektaleszek gyári lerakata. — Hitoktatók, rabbik és viszonteladónak nagy árkedvezmény mellett azonnal pontosan postán szállít. Meg nem felelő áruért a pénzt visszaküldöm.

Fabrică de case de bani
Geldschrank-Fabrik
Pénzszekrénygyár

Jakabfi & Co

TIMIȘOARA

Str. Timotei Cip. (Battvány-u.) 13
Telefon 12—68

Képviseleteink és mmraktárak:
Clujon Arthur Loevy & Co. szállítók, Oradea-Maren „Stabil” gépjavitó-és gépjavitó-üzem, Satu-Maren Em. Weiss Söhne szállítók, Aradon Arnold Pollák szállítók.

SZÖRMÉK ÉS SZÖNYEGEK MEGÓVÁST VÁLLALOM!

MODE DE PARIS
S. EISENSTÄDTER CLUJ

Felvételi helyek:

TIMIȘOARA,

Szentgyörgy-tér 1. Tel. 23—01

CLUJ,

Piata Unirei 12. Telefon 7—68

ALBA-IULIA,

Strada Regele Ferdinand 4. sz.

Szücsök és szörmekereskedők figyelmébe!

Angroosztály Cluj, Calea Victoriei 2. Telefon 724

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3.—, vastag betűvel 6.— lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény

Középkorú kereskedő gyárnál raktárnoki vagy bármilyen más bizalmi állást keres azonnali belépésre. 40.000 lei óvadékkal rendelkezik. Cim: Fodor R. Dej, Str. Cosbuc 16. 7212

Butor! Legelőssőbb be- vásárlási forrás. **Klein** **Iszák, Unió-u. 21. 1581**

Idősebb, megbízható, intelligens urinő ajánlkozik házvezetőnőnek izraelita családhoz, esetleg idősebb magányos urhoz, v. elkísérné lábadozó beteget fürdőre. — Leveleket „Vidékre is megyek“ jelíggel a kiadóhivatalba kér. 7211

Amerikába bevándorló- levelet gyorsan megszerzettek. Ajánlatok „Amerika“ jelíggel a kiadóba kértnek. 7209

Üvegezett bolti stélázi pulttal azonnal eladó. — Sylvania, Reg. Ferdinand 31. szám. 7207

Termény- és malom- szakmában periekt főtisztviselő sok évi tapasztalattal, állást keres. Leveleket „Disponens“ jelíggel a kiadóba kér. 7206

Feltétlen megbízható, a kereskedelem minden ágában jártas mérlegképes könyvelő és magyar-német levelező junius 1-re állást keres. Szíves megkereséseket „Vidékre is“ jelíggel alatt e lap kiadójába kérek. 7205

Egy nagyon jól menő modernül berendezett kozmetikai intézet manikűr- és hölgyfodrászteremmel együtt családi okok miatt előnyös feltételek mellett átadó. Cim: Rotschild Bella Satu-Mare (Szatmár) Piata Bratianu 6. 7203

Schadchen, ki jobb izr. körökben bejáratos, keresetlik. Leveleket „Benösülés“ jelíggel a Lőbl hírlap-iroda Arad, továbbit. 7202

Eladó marosvásárhelyi beköltözhető konyhas család ház frekvenciált helyen. Informál: Caich, Déda. 7201

Adósság és szenvedély- mentes izr. hivatalnok disztigvált, lehetőleg jámbor családból életársat keres. Leveleket „Diszkrétció“ jelíggel a kiadóhivatal továbbit. 7200

Olcsó házhely a tisztviselőtelepen eladó. Cim a Kadima-nyomjában

Perzsa és szmirna sző- nyeg jutányos áron kapható és megrendelhető bármily méretben a

Covoara- nál Cluj, Strada Londrei (Hosszu-utca) 26. Kérjen árajánlatot. 1670

Hölgyek **figyelmébe!**

Mindennemű modern hajmunkák, tambourir választék, kizárólag elsőrendű anyagok készítmény, L'Oreal-Henné minden színben kapható. Megrendelést vidékre is eszközölök. Vágott haját kicsinyben és nagyban veszek. —

Mussa Gyula Cluj **Str. Memorandului 10**

Mindennemű gyógynö- vényeket vásárol legjobbnapi áron, minta alapján, Fischer Sándor Timisoara II. 7154

Gépműhelyünkben mindenféle gépmunkálatok elkészítését, különösen autók és motorok javítását és átalakítását vállaljuk. — **Autógenhegesztést** végzünk, **hengerezékek** rovatkolását és csiszolását pontosan **cszközöljük**. „Economia“ Kereskedelmi és Ipari r.-t. Oradea-Mare, Piata Mihai Viteazul 1. 7155

Angol nyelvemester egyetemi végzettséggel, 3 hónapi május elején megnyitott kurzus alatt angolul beszélni és írni megtanít. Értekezés: Strada Avram Jancu 18. este fél 8 után. 7168

Könyvkötészet teljes felszereléssel eladó, esetleg egyes gépek is. Nadler, Cluj, Calea Dorobantilor 16. szám. 7194

Kereselek vidéken bárhol, esetleg fürdőhelyen, fűszerüzletnek alkalmas helyiséget berendezéssel vagy anélkül. Fodor R. Dej, Str. Cosbuc 16. 7212

62 legújabb héber dal [Mivchar siré Améni] kötötával, ára 25 lej. Uj Kelet könyvosztálya.

Károlyi Mihály emlék- iratai: Egy egész világ ellen. Ára 260 lej. Uj Kelet könyvosztálya.

Hirdetmény

A Gheorgheni-i (Gyergyószentmiklós, Csikm.) aut. orthodox zsidó hitközségénél egy újonnan szervezett kántor-hitoktatói állás kerül pályázat útján betöltésre.

Pályázótól megkívántatik, hogy román állampolgár, j'changu בעל תפילה א תרבות módszer szerinti וועברית וועברית tanításban, valamint gimnáziumi tanulók hittantánításában, továbbá ימים נוראים Musaf előimádkozásra képességgel bírjon. Csakis olyan intelligens hitoktatói oklevéllel bíró fiatal, de nős egyének pályázzanak, kik a fenti kívánalmaknak mindenben megfelelnek.

Utiköltségek csak a megválasztottnak lesznek megtérítve.

Javadalmazás megegyezés szerint. Gheorgheni, (Gyergyószentmiklós:) 1924. május hó 5-én.

Salamon Imre hitk. jegyző **Halász Adolf** hitk. elnök

Telefon 758

INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMĂ

Románia legnagyobb textilgyára Arad

ARADI TEXTILGYAR RÉSZZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon 758

Cluj város villamosműveinek elektromos szerelési vállalata

Cluj, Calea Regele Ferdinand 30

Elvállalja:

magas és alacsony feszültségű világítási és motorikus berendezések elkészítését, bármilyen motor transzformator és villamos készülék szerelését, újra tekerceselést, valamint alapos javítását.

Külön osztály

árammérő órák hitelesítésére és javítására.

Állandó nagy raktár

szerelési anyagokból, izzólámpákból és egyéb villamos cikkekkel.

Kívánatra szakértők által készített tervekkel és költségvetésekkel szolgál

Telefon 493

Telefon 493

Írógépek

„ROYAL“ - „STOEWER“
„MERCEDES“ - „ERIKA“

állandóan raktáron. — Mindennemű írógépek legelőssőbb beszerzési forrása. **Speciális javítóműhely!** Javításokért garanciát vállal

Finkler Antal Cluj

írógépvállalat, Calea Regele Ferdinand, (a nagy vashíd mellett)

Figyelem!

Legelőssőbb beszerzési forrás

Porcellán és fayancetányérok. Étkező és kávékészletek. — Mindenféle poháraru, demjónok. Üvegezés és képerkezés

Engros Endetail

Ausländer Rudolfnál

Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 37. sz. alatt az Uránia-palota mellett.

FIGYELEM

Külföldi rendes szörmedivat szemleutunkról, amelyen nagy bevásárlásokat eszközöltünk, hazaérkeztünk. Mődunkban van a legutolsó divatszertinti árukészletünket és prémjainkat bemutatni. Nyári bevásárlásoknál és rendeléseknél árdifferencia!

25% = 0S nyári árak aug. 15-ig **Szörme molykár elleni megóvás értékgaranciával, teljes szakszerűséggel legelőssőbb díjszabással** **25% = 0S** nyári árak aug. 15-ig Javítást, átalakítást szept. 1-ig előnyösen vállalunk

Mártonffy Testvérek szücsök szörmenagyáruháza Cluj, Piata Unirei 20. Telefoninterurban 10-25 **Nagyban!** Románia legelőnyösebb bevásárlási forrása! **Kicsinyben!**

Kiadóhivatal: R. T. nyomdája Cluj, str. Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 10 szám.